

bringsforslag, jeg har tilladt mig at fremsætte hertil. Jeg kan nemlig ikke se rettere, end at det ikke er nogen Lettelse for en Domstol, naar der er givet en almindelig omfattende Regel, at man da søger at belyse den yderligere ved at tilføje enkelte Exemplar med Ordet „saasom“. Det burde vel overlades til Domstolens egen Bedømmelse, hvilke Tilfælde der maatte være af den Bestaafenhed, at de kunde give Anledning til en Fordring om Kontraktens Ophævelse, men jeg tror ganske vist ikke, at enkelte Exemplar, som dog ikke kunne være udtømmende, hverken i den ene eller den anden Retning — naturligvis ikke udtømmende i den Forstand, at de skulle angive alle Tilfælde, hvor den paagjældende Virkning skulde indtræde, og heller ikke i den Forstand, at man angiver alle de Kategorier, hvorunder Tilfældet kunde indbringes —, skulde lette Bedømmelsen for Domstolene. Jeg anser ikke dette for sandsynligt; tværtimod. Disse mine Bemærkninger, efter hvilke jeg maa bede det ærede Thing at stemme for mit Underendringsforslag, skal jeg ogsaa gjøre andenkelige paa Vdringsforslaget under Nr. 31, hvor man ligeledes har søgt at tydeliggjøre en given almindelig Regel med Tilføje af nogle Exemplar. Naar den ærede Ordfører mente, at jeg selv i Redaktionen af den almindelige Regel havde anført et Exempel, har jeg allerede tidligere haft Leilighed til at bemærke, at det ikke er Tilfældet. Jeg har nævnt et af de mest flagrante Tilfælde, der ubetinget maatte give Anledning for den paagjældende Lærling til at undbrage sig Lærlingeforholdet, men der staar ikke noget „saasom“ foran det. Det er jo klart, at naar man anfører Exemplar, der ikke skulle være udtømmende, siger man „saasom“; men det staar ikke her, og det er et Tilfælde af den Natur, at jeg har troet at maatte anføre det som Noget af det Almindeligste og som Noget, der absolut maatte give Lærlingen Ret ved Siden af den almindelige Regel. — Vdringsforslaget under Nr. 32 tillægger jeg ikke stor Betydning, og skal derfor heller ikke modfatte mig dets Vedtagelse. Om af Udtrykkene: „væsentlig forlænges“ eller „bliver uforholdsmæssig lang“ det ene siger mere med det andet, eller gjør Sagen tydeligere, skal jeg ganske henstille. Derimod maa jeg meget bestemt modfatte mig Vdringsforslaget Nr. 33. Ogsaa i den Henseende har jeg allerede tidligere ubtalt mig og skal her gjentage, at en saadan Leilighed for Lærlingen til — efter den Forklaring, som den ærede 3die Landssthingsmand for 5te Kreds gav — allerede naar han føler sig mindre vel hos Læremesteren, at undbrage sig Læreforholdet, forekommer mig at ville røkke i meget betydelig Grad ved den Stabilitet, som man har ønsket at give det hele Forhold. Jeg kan ikke se rettere, end at den Læredreng, som veed, at han, naar det skal være, kan undbrage sig Lærlingeforholdet, vil meget større Grad være tilbøjelig til, naar der

møder ham noget mindre Behageligt, at tænke sig, at han kan slippe for Kontraktforholdet, og til, naar der møder ham flere Ubehageligheder, efterhaanden at give efter for den Lænk, at det var dog bedst at komme bort fra dette Forhold, end den Lærling, der veed sig bunden for et Tidrum af 5 Aar. Den sidstnævnte vil se at komme ud af det og lempe sig efter Forholdene. Paa den anden Side vil den Læremester, der veed, at til hvilken som helst Tid vil Lærlingen kunne undbrage sig eller kunne blive unddragen hans Undervisning og Oplæring, let tabe Interessen for en saadan Lærling. Han veed ikke, om han kan faae Tid til at gjøre Lærlingen til det, han kunde blive, og han maa bestandig se hen til den Mulighed, at efter kortere eller længere Tid kan Drengen blive tagen fra ham, hvilket ganske vist ikke kan være uden Indflydelse paa den Inerese, han anser det for sin Pligt at vise Læredrengen. Jeg skal ogsaa bemærke, at det er et af de Forhold, som Foreningen til Lærlinges Uddannelse har omtalt paa en tydelig og temmelig stærk Maade. Den udtaler sig nemlig i det Væsentlige saaledes, at dette Forslag har fremtalt den største Betænkelighed hos Bestyrelsen, og at den ikke tillægger den Erstatning, som i denne Henseende kan tilkjendes, nogen væsentlig Betydning, da det i mange Tilfælde vil skorte paa et virkeligt Grundlag for en Beregning deraf. Den gjør ogsaa opmærksom paa det Uheldige i, at den fattige og den velhavende Lærling blive meget forskjelligt stillede ved dette Forslag, og den udtaler, at en saadan Bestemmelse vilde vække Mestrenes alvorlige Betænkelighed, at de meget vilde betænke sig paa at indgaa nogen Læreforhold, saafremt Lærlingen havde en saadan Ret, som der er angivet. Det er Udtalelser fra Folk, hvis Stemme maa have nogen Vægt ogsaa i et Spørgsmaal af denne Art, og jeg synes derfor, at de maa yderligere støtte min Formening om, at dette Vdringsforslags Vedtagelse ikke vilde være til Gavn, men til væsentlig Skade for Lovens Hensigt. Jeg skal derfor anbefale Thinget at stemme mod Vdringsforslaget Nr. 33 til § 12.

Spørgsmaalet om Størrelsen af Multen anser jeg for at være mindre betydende. Enten Minimum bliver 1 eller 5 Kr., siger ikke meget. Det Afstrækkende ved Straffebestemmelsen ligger jo deri, at den Paagjældende overhovedet straffes; men om en Mester kommer til at betale 1, 5 eller 10 Kr., har mindre Betydning. Jeg kan imidlertid meget gjerne tiltræde det paagjældende Vdringsforslag. — Efter de forskjellige Udtalelser, der ere faldne med Hensyn til Spørgsmaalet om, i hvilke Tilfælde Sager, der reises angaaende denne Lov, skulle være offentlige, og i hvilke Tilfælde private, maa jeg sige, at jeg efter at have overvejet det er mest tilbøjelig til at tiltræde det Vdringsforslag, der er stillet af den ærede 3die Landssthingsmand for 5te Kreds (Ogenbøll), hvorefter